

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Till
Stockholms stadsbyggnadskontor
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2023-12-06

Årsta 1:1, områden vid Valla torg i stadsdelen Årsta, dnr 2020-13373

Samfundet S:t Erik tillstyrker i huvudsak förslaget men avstyrker podiumvåningen i kvarter 2.

Planförslaget

Planförslaget avser att möjliggöra för tre separata kvarter med cirka 300 nya bostäder vid Valla Torg, i Sandfjärdsparken och i Kyrkparken. Bostäderna planeras i form av flerbostadshus och radhus. Bebyggelsens höjd varierar mellan 3–16 våningar.

Förslagets vidare syfte är att stärka gång- och cykelstråket mellan Årsta torg och Årstafältet och att till skapa en ny stadsmiljö i form av nya torg och parkytor. Vid torget regleras att byggnadernas bottenvåningar ska innehålla centrumlokaler. Planförslaget omfattar också tre skyfallsytor.

Den tillkommande bebyggelsen ska relatera till omgivande bebyggelse vad gäller proportioner fasaduttryck och material.

Inför samrådet har en av byggherrarna valt att återlämna markanvisningen, varför planen i denna del (kvarter 2) enligt planbeskrivningen främst redovisar den tilltänkta bebyggelsens utbredning och höjd.

Samfundet S:t Eriks synpunkter

- Området vid Valla torg är utpekad som en kulturhistoriskt värdefull miljö i gällande översiktsplan. Områdets storskaliga monumentalitet har stor betydelse för stadsbilden. Valla Gärde, ibland kallat "Lilla Manhattan", är ett bra exempel på det tidiga 1960-talets stadsbyggande före det s.k. miljonprogrammet. Planeringen är tydligt modernistisk och genomsyras av den vid tiden förhärskande idén om "hus i park" med ett öppet byggnadssätt och välplanerad parkmark in på husfasaderna. En betydande kvalitet är också genomsiktligheten mellan byggnaderna i området.
- Förslaget innebär att Valla torg förskjuts västerut och att två byggnader vid Valla torg rivs. Centrumbebyggelsen går i förslaget från att vara låg och gles till att vara hög och tät, vilket begränsar de utblickar som varit kännetecknande för den nuvarande bebyggelsen. Rivningen av byggnaderna och förändringen av torgmiljön innebär skada på kulturmiljön. Samfundet S:t Erik anser dock att det finns anledning att markera centrum och ge torget en inramning som stärker funktionen som mötesplats. Själva torgytan vars utformning med bland annat den flyttade Vallafontänen beskrivs i planbeskrivningen, omfattas inte av planbestämmelser, vilket Samfundet anser bör ses över i den fortsatta bearbetningen.

- I anslutning till planområdet återfinns ett gravfält med dateringar från stenålder till järnålder. Så sent som 2023 upptäcktes inom gravfältet så kallade skålgropar, en form av hållristning från bronsåldern (L2023:2928). Samfundet S:t Erik beklagar att respektavståndet till fornlämningen minskar i och med uppförandet av kvarter 1 vilket påverkar upplevelsevärdet negativt.
- I kvarter 2 har punkthusen placerats på ett podium i ett plan, innehållande bottenvåning med bostäder samt centrumlokaler mot torget. Eftersom kvarteret för närvarande saknar byggherre bör enligt Samfundet podiet omstuderas i det fortsatta planarbetet med syfte att vidmakthålla den för området karaktäristiska genomsiktligheten.
- Inom kvarter 3 föreslås en lamell som reser sig från 5 våningar i öster till 10 våningar i väster. Lamellen har en särpräglad gestaltning som enligt Samfundet kan motiveras av dess roll som markör av torgfunktionen.

Samfundet S:t Erik tillstyrker i huvudsak utformningen av föreslagen bebyggelse som även om den är högre än den ursprungliga, tämligen väl anpassas till helhetsmiljön vad gäller förhållande till omgivande mark och gestaltning.

Samfundet avstyrker den föreslagna podiumvåningen i kvarter 2, då den inskränker på områdets öppenhet.

För Samfundet S:t Erik

Knut Weibull
Ordförande

Ann-Charlotte Backlund
Styrelseledamot